



Motion

Kommunfullmäktige 2024-06-17

Bojkotta varor från stater som bedriver illegal ockupation av andra stater

Vi har stora möjligheter att styra vilka produkter och tjänster Haninge kommun använder sig av genom upphandling. Vi vill att Haninge kommuns upphandlingar är hållbara både ur ett socialt och miljömässigt perspektiv. Vi som kommun ska premiera aktörer som tar socialt ansvar, värnar miljö- och klimat, har goda arbetsvillkor samt följer FN:s deklARATIONER och konventioner. Vi ska därför ställa höga krav på hållbarhet vid alla våra upphandlingar.

Vi vill därför att Haninge kommun som är en stor inköpare och därmed har stor konsumentmakt, eftersträvar att stoppa våra inköp från stater som bedriver illegal ockupation av andra stater. Alternativet vore att vi riskerar att, genom skattefinansierade inköp, ofrivilligt understödja det förtryck och det lidande som illegala ockupationer medför civilbefolkningen – men också legitimera det folkrättsligt olagliga tillstånd som de illegala ockupationerna utgör.

Israels ockupation mot palestinier är den längsta och en av de mest dödliga i världen. I årtionden har den inneburit omfattande kränkningar av mänskliga rättigheter, som bara förvärrats i skuggan av det utbredda dödandet av civila i Gaza. Den 20 maj begärde den internationella brottmålsdomstolen¹ arresteringsorder för Israels premiärminister Benjamin Netanyahu och försvarsminister Yoav Gallant. Domstolen har uttryckt att det finns en verklig och överhängande risk för att Israel begår folkmord och har vid flera tillfällen beordrat Israel humanitärt eldupphör så att förhandlingar kan ske och gisslan kan frisläppas.

Den internationella domstolen och den internationella brottmålsdomstolen har slagit fast att Israel begår brott mot internationell humanitär rätt genom att medvetet svälta en befolkning när de stoppar inflödet av humanitär hjälp till områden där civilbefolkningen befinner sig². Den 10 juni 2024 röstade FN:s säkerhetsråd³ igenom en resolution som kräver eldupphör i Gaza. FN rapporten⁴ fastställer att Israel begår olaglig ockupation av Palestinsk territorium, krigsbrott, brott mot mänskligheten, förtryck, diskriminering och förnekar rätten till självbestämmande av det Palestinska folket.

¹ <https://fn.se/aktuellt/koll-kommentar/varldens-lander-maste-komma-samman-om-gaza/>;
<https://www.icc-cpi.int/news/statement-icc-prosecutor-karim-aa-khan-kc-applications-arrest-warrants-situation-state>

² <https://fn.se/aktuellt/koll-kommentar/varldens-lander-maste-komma-samman-om-gaza/>

³ <https://fn.se/aktuellt/koll-kommentar/sakerhetsradet-enigt-om-eldupphor-i-gaza/>

⁴ <https://news.un.org/en/story/2024/06/1150946>

Det finns också många andra illegala ockupationer runt om i vår värld. Ryssland ockuperar illegalt delar av Ukrainas territorium, med den tioåriga ockupationen av Krimhalvön som främsta exempel. Många av de, främst barn och kvinnor som har fått lämna sina hem och fly för sina liv, har sökt skydd här i Haninge och bor i vår kommun. Den 16 mars 2022 beordrade den internationella domstolen⁵ Ryssland att omedelbart avbryta sin militära invasion av Ukraina. Internationella brottmålsdomstolen utreder⁶ sedan tidigare såväl Rysslands president Putin som landets barnombudsman och två militära befälhavare för misstänkta krigsbrott. FN har under hela det ryska anfallskriget mot Ukraina påmint om att angrepp mot civila och civila mål kan utgöra krigsbrott. I Ukraina har över 100 000 misstänkta krigsbrott registrerats⁷.

Våra skattepengar ska inte gå till att ekonomiskt stödja ockupationsmakter. Inköp i en globaliserad värld är komplext och det är inte alltid helt lätt att ta reda på var olika delar i en produktionskedja genomförs.

Det är viktigt att åtgärderna genomförs på ett trovärdigt sätt. Inom vissa varukategorier finns tillförlitliga ursprungsmärkningar och inom dessa kan varor enkelt bytas ut. Det gäller varor ursprungsmärkta i stater som bedriver illegal ockupation av andra stater, men också varor från israeliska bosättningar på ockuperad mark som enligt krav från EU ska märkas med ursprungsterritorium. Dessa israeliska bosättningar fördöms av en rad länder och har hanterats inom ramen för brett antagna FN-resolutioner. Under de senaste månaderna har både USA och EU (samt flera andra stater) kritiserat och infört sanktioner mot såväl enskilda bosättningar på Västbanken som enskilda bosättare för att underminera stabiliteten i regionen.

Så sent som i mitten av mars år 2024 pekade USA tydligt ut de israeliska bosättningarna på ockuperad palestinsk mark som ett hinder för en fredlig tvåstatslösning och därmed som en bidragande orsak till våldet på Västbanken. Vi ser inget skäl att göra en annan bedömning. Extremistiskt våld måste bekämpas, oavsett vilken sida det kommer ifrån.

Vi önskar också att kommunstyrelseförvaltningen återkommer med förslag på sätt att minimera inköp av varor från stater som bedriver illegal ockupation av andra stater även i de varukategorier där ursprungsmärkning saknas. Syftet är inte att lägga en stor utredning på förvaltningen, då vi vet att en heltäckande lista över produkter kan vara svår att få fram inom den närmaste tiden. Det är dock viktigt att alla kommunens förvaltningar är uppdaterade och lyhörda för tillkommande information om varor som har sitt ursprung i stater som bedriver illegal ockupation av andra stater och på ockuperad mark samt att man strävar efter att stegvis byta ut så många varor som möjligt vid sina upphandlingar.

Haninge kommun ska agera med ansvar, vara en hållbar kommun i alla led och vara på rätt sida av historien.

⁵ <https://www.icj-cij.org/index.php/node/203013>

⁶ <https://fn.se/aktuellt/koll-kommentar/fler-doda-i-charkiv-attacker-mot-civila-mal-ar-krigsbrott/>

⁷ <https://fn.se/aktuellt/koll-kommentar/fler-doda-i-charkiv-attacker-mot-civila-mal-ar-krigsbrott/>

Vi föreslår därför kommunfullmäktige besluta:

1. Att kommunstyrelseförvaltningen får i uppdrag att ta fram en policy mot inköp av produkter ursprungsmärkta från stater som bedriver illegal ockupation av andra stater.
2. Att vi som kommun aktivt ser över våra inköp och slutar köpa in produkter ursprungsmärkta från stater som bedriver illegal ockupation av andra stater såsom Ryssland och Israel.



Sevim Celepli (V)



Petar Kotljarevski (V)